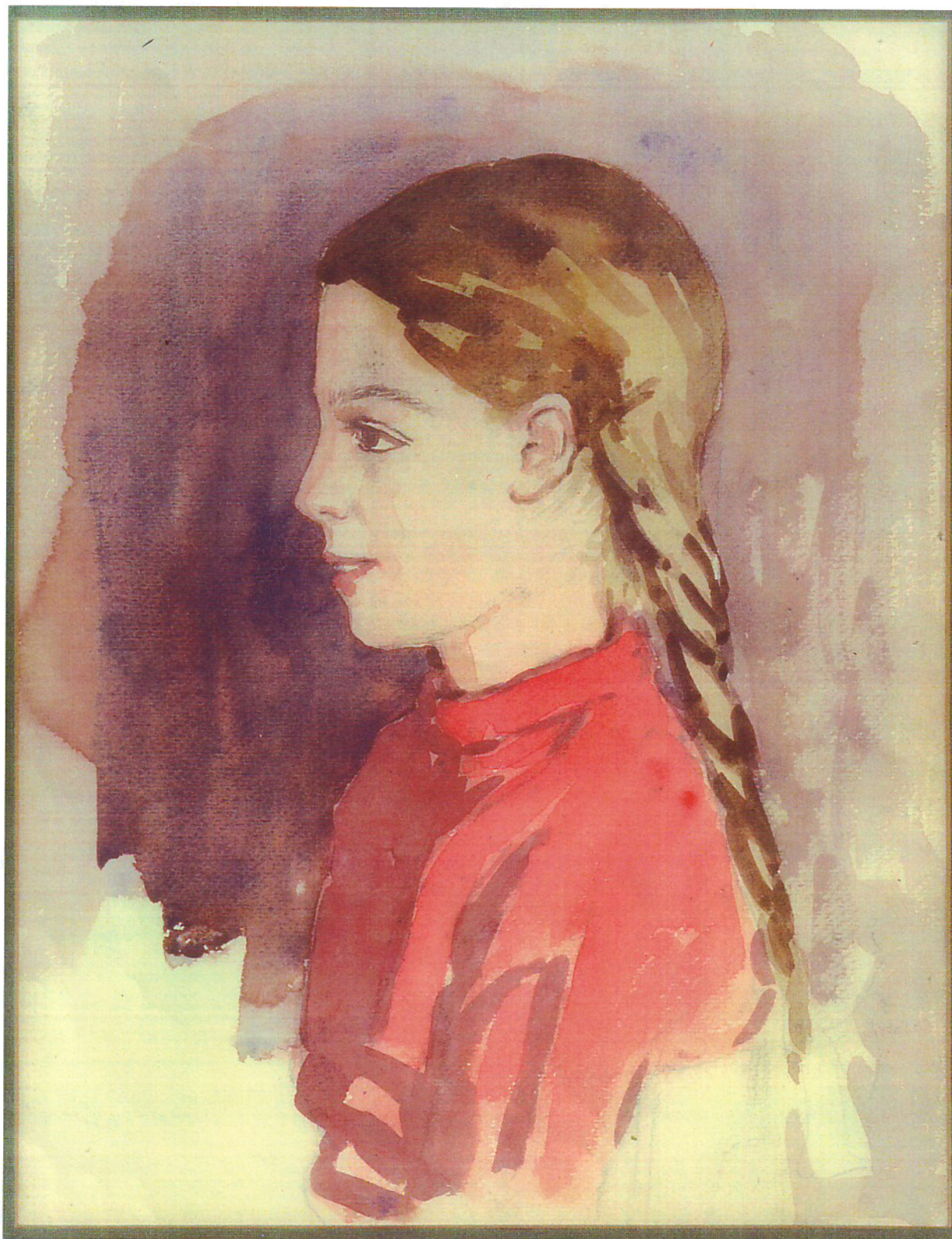

DE KLEUR VAN MYSTIEK

Schilderijen van de
Chinese Kartuizermonnik
David Sing

DAVID SING

De kluis naast Minstreel
was leeg. Daarom was het
daar stiller dan stil.

Ook de kluis daarnaast
was een en al verstilling.
Daar woonde David.

In het onmetelijk grote
China was geen enkele
gemeenschap van Kartuizers.

Onder al die Nederlanders
kon hij ongestoord
zwijgen in het Chinees.

Maar hij zag veel en was
minnaar van de muse
en hij schilderde.

Op de wandeling zag hij
zomaar in een oogwenk
dit meisje langs de weg.

Zonder een foto van haar,
enkel uit herinnering
schilderde hij haar.

Ook hij zag rond zich
alom vrouwelijkheid
en hij had lief.

Daarom kijkt dit kind
zo lief, omdat hij haar
met liefde aanzag.

Was God wellicht voor
zijn kunstenaarshart
één groot kind?

KARTHUIZERLEVEN

Een collectanium van overwegingen over beschouwend leven betreft alle monniken en monialen van de contemplatieve orden en congregaties. Hierin zoeken en vinden zij hun diepste zijns-inspiratie en expressie. Dat zijn vooral de monniken en monialen die het leven voor God alleen 'soli Deo' tot hun levenswerkelijkheid maken : Benedictijnen, Carmelieten, Cisterciënsers en Trappisten - Benedictinessen, Birgittinessen, Norbertinessen, Carmelitessen, Clarissen, Trappistinnen.

Daar horen ook Kartuizers en Kartuizerinnen bij. Zij onderscheiden zich alleen van hen door hun leefvorm, waardoor er enige andere accenten vallen op hun bestaanswijze maar in de doelstelling op geen enkele wijze van alle anderen verschillen. Dat temidden van hen dit kluizenaarsleven een eigen plaats inneemt, duidt niet op een hoger of zwaarder beschouwend leven. Wel veranderen daardoor betekenissen en ervaringen die dit leven kenmerken en verbijzonderen.

MONASTERIUM

Het is zaak ten volle te erkennen, dat 'alle' religieuzen, ook zij die een actief of actief-contemplatief doel nastreven : monastiek leven. Ook voor hen is beschouwing en gebed de bron van hun bestaan. Ook zij gaan hun geestelijke weg 'met God alleen'. Hun eenzame weg uiteindelijk ook. Ook zij zijn monniken en monialen, ook al leven en wonen ze buiten het kloosterverband op een flatje of horen zij nergens bij. Er zijn zovele begijnen die Godgewijd leven. En hoevele mannen en vrouwen, jongens en meisjes leven (en zijn) als monniken en monialen op een studentenflat of als dakloze onder daklozen. God, die zij zoeken, hoe onbewust of onwezenlijk ook, weet hen wel te vinden.

Dat nu, in dit collectaneum de volle aandacht uitgaat naar het Kartuizerleven, draagt ook de betekenis in zich : dat hier elementen in zitten die herkenbaar en navolgbaar zijn in allerlei andere levenssituaties.

LEVENSBEEELD

Als niet-monniken vanuit liefde en bewondering denken en spreken over monniken, zal het geoorloofd zijn vanuit de wereldse werkelijkheid vermoedens ter sprake te brengen, vragen te stellen en gedachten uit te spreken zónder te oordelen.

Dan kunnen er ook heel lóvende woorden worden gesproken en positieve fijne waarderingen van buitenaf. Zoals nu : over de levenslessen van monniken.

LEVENSLERSEN

Monniken geven geen levenslessen maar leven mensen, zonder het te bedoelen, vóór wat waarachtig leven is.

Het is aan hun leven te zien, het is in hun ogen te lezen en hun taal is lichaamstaal.

Zij vertoeven zwijgend bij wat is, zij schouwen in de diepte, niet even of vluchtig maar langdurig en in rust.

Alleen door volle aandacht en een geheel geopend hart, in stille beschouwing zie je wat liefde is.

Om je geliefde te zien en te blijven zien, om te groeien in het zien, is de innerlijke groei van de liefde nodig.

De natuur opent zich pas echt voor je, wanneer je gaat beseffen dat je zelf er de diepste verwerking van bent.

Muziek wordt innerlijke zelfervaring door te luisteren, tijdeloos zonder tegelijk iets anders te doen.

In de diepe eenheids-ervaring met het zijn, met jezelf, met een ander ligt de liefdes-ervaring met God.

INITIUM

De gevoels-ervaring van het contemplatieve leven -van buiten-af waargenomen- is te vergelijken met de aanblik van een sneeuwlandschap -vanuit een verwarmd huis gezien. Over sneeuw kun je een berg afglijden en met sneeuw kun je ballen gooien. Maar de werkelijkheid houdt in : een steenkoud claustrium tussen bevroren bergketens, een koude kapel, hard stoken in je kluis. Maar mooi blijft het!

Zo mooi en idyllisch kan ook een monastiek klooster lijken, verscholen in het groen, een immense stilte ademend.

In deze kleine bezinning en reflectie op het Kartuizerleven schuilt ook het gevaar van romantisering. In het totaalbeeld kunnen zich vergissingen voordoen en nuanceringen het eigenlijke beeld vertekenen. Ook het Kartuizerleven kan door diverse kapittels heen op punten zijn veranderd door de tijd. Misschien is de hardheid van het bestaan veel groter en zwaarder dan in navolgende gedichten en strofische verzen, in overwegingen en beschrijvingen lijkt. Maar mooi blijft het!

Dat er kleine schoonheid oplicht in deze impressies, moge reden genoeg zijn om deze te noteren - ook al is de grote waarheid mogelijkwijze in bepaalde opzichten anders. In ieder geval hebben wij nergens bewust de werkelijkheid vertekend of om oneigenlijke redenen mooier gemaakt dan ze is. Zelf zien wij de betrekkelijkheid hiervan in en dit maant ons tot grote bescheidenheid.

Wij als niet-levende de dagelijkse werkelijkheid van het Kartuizerleven, blijven buitenstaanders. Het zal daarmee gaan als met iedere biografie : als je leven beschreven wordt, zul je ervaren niet ten diepste gekend en begrepen te zijn. Je kent alleen jezelf, waarover eigenlijk ieder ander hoort te zwijgen.

Er ligt ruim een halve eeuw tussen mijn intrede bij de Kartuizers in de Certosa di Calci, in Italië - en het tijdstip van het schrijven van deze 'memoires'.

Van zeer grote invloed is uiteraard geweest het Kartuizerleven van broer Kees -Dom Joseph Maria- die ik met mijn familie vele malen bezocht in Pisa. Ook zijn geestelijke nalatenschap berust bij mij. Zijn leven drong diep bij ons door.

Intussen zijn het niet enkel meer mijn gedachten alleen. Sinds 1963 beleven wij (die deze bundels samenstelden) een gezamenlijk priesterschap. Ook het dieper doorleven van de Kartuizer-spiritualiteit werd iets van ons beiden : we werden Kartuizer 'naar de geest'. In 1981 (het jaar van mijn zilveren priesterfeest) reisden we samen naar de Certosa di Calci en de Grande Chartreuse, om vervolgens via de Kartuizer-ruïne van La Verne huiswaarts te keren. Veel elementen van het Kartuizerleven -in spirituele én materiële zin- leven wij al die jaren reeds. Nu in de eindfase van ons leven verdicht zich dit. Wij beschouwen dit als de laatste bestemming van ons leven. Moge dit de religieuze verwantschap zijn, die bij het schrijven én lezen van deze serie bundeltjes 'Binnenlicht' met elkaar verbindt.

VEREENZAMING

Het kon wel eens te smal en te snel gesteld zijn, wanneer men zegt dat : wie in diepe eenzaamheid terecht komt daardoor gelouterd en gezuiverd wordt - om vervolgens toegedreven te worden naar de enige die deze eenzaamheid kan opheffen door zelf de Aanwezige te zijn, God zelf.

Dan is er ook geen enkele reden om deze op te heffen - integendeel. Maar zou het niet veel belangrijker zijn te onderzoeken : waar deze uit voortkomt of waar deze uit samengesteld is. Het zou wel eens kunnen zijn dat er in het totaalbeeld van de persoonlijke eenzaamheid delen schuilgaan die 'niet' te maken hebben met een innerlijk proces (psychisch, emotioneel, religieus), maar die gekoppeld liggen aan heel feitelijke fysieke factoren. Deze vertekenen dan het beeld van de geestelijke ontwikkeling, omdat het elementen zijn die in dat proces niet thuis horen en dus eigenlijk vermeden zouden moeten worden. Een voorbeeld : je kunt je eenzaam voelen omdat je maag voortdurend van streek is, je voelt je akelig en ziek en hebt eigenlijk nergens echt zin in; dat werpt je dan zozeer op jezelf terug dat het 'eigenlijke' proces wat je door moet en wilt maken in een totaal verkeerd licht komt staan. Je kunt je dan werkelijk niet voorstellen, dat je op deze manier op weg bent naar heelwording, heiligheid, harmonie. En al zeker niet dat je zo uit zult komen bij welzijn en geluk. Bij God?

EENZAAMHEID ZONDER GOD

Ook in het innerlijk proces kunnen er factoren een rol spelen, die met het eigenlijke proces (van vrijwording, onthechting, opening) niet noodzakelijk verbonden zijn of verbonden mogen worden. Deze kunnen van psychische aard zijn. Een voorbeeld : je kunt in de beginfase van je monastiek leven bepaalde geestelijke lectuur nog niet verdragen; je voelt dat deze je vreemdt van jezelf. Iedere fase en iedere (leef-) tijd heeft eigen mogelijkheden en beperkingen. Daarom is fasering en temporisering geboden : wat vandaag nog niet kan, kan misschien morgen. Ook zijn er gradaties in intensiteit. Eigenlijk zou er de mogelijkheid moeten zijn te leven in verschillen, zonder dat daaraan de betekenis mag worden gehecht van meer of minder. Ook het niveau van studie en lezing zal per persoon verschillend zijn. Johannes van het Kruis is niet voor alle dagen en tijden! En wat de een niet nodig heeft, kan voor de ander noodzakelijk zijn. Een regel die 'massief' is, verplettert.

EENZAAMHEID ALS REGEL

Er zal een stricte parallel zijn tussen de invloed van fysieke en psychische factoren, die een ontwikkelingsproces ofwel ondersteunen en geleiden ofwel verstoren en tegenwerken. Daar zal zelfs een wetmatigheid in zitten en een interne logica : wat wel en wat niet de 'organische' groei van het zieleleven dient en hoe de ontwikkelingen elkaar op natuurlijke wijze opvolgen. Zeker is het dat negatieve invloeden niet alleen hun eigen negatieve uitwerking hebben, maar tegelijk ook positieve ontwikkelingen doorkruisen en ontregelen. Wie als monnik zich gaat bezig houden met de new age literatuur, komt beslist terecht in een geestelijke verwarring - ook al is niet alles van die beweging zonder waarde of betekenis.

Ook zul je als monnik niet alles moeten lezen wat er op theologisch gebied verschijnt. Het zal altijd een opgave blijven, je meest eigen Godsbeeld te beschermen. Dat is nl. het beeld van juist die God die je riep.

EMOTIE

Ook emotionele 'bijkomende' ervaringen kunnen op een oneigenlijke wijze leiden tot een gevoel van eenzaamheid. Een voorbeeld : de prior heeft niet zo'n uitgesproken contactuele kwaliteiten. Hij komt nooit eens in je kluis, hij vraagt niet hoe je het maakt. Je weet als novice dat je uiteindelijk toch afhankelijk bent van zijn (eind-)oordeel. Emotioneel erger je je aan zijn droge norse klop op de lezenaar bij het begin van het officie. Je weet : dit is niet goed voor mijn algemeen welbevinden en het vergroot het gevoel van eenzaamheid. Het blokkeert je zelfs een beetje naar God toe.

LEVENS Kunst

Wat je als monnik vereenzaamt, kan nooit goed zijn. Wat je zelfbeeld aantast, moet je vermijden. God heeft 'jou' geroepen - zoals je bent en kunt worden vanuit jezelf. Het gaat niet om een ander of een ander ik.

De grote kunst zal zijn : inzicht te verwerven in jezelf en daarin tot evenwicht komen.

EENZAAMHEID

Pas wanneer we in staat zijn om uit te zuiveren : welk soort eenzaamheid en welke elementen van eenzaamheid behoren tot het 'positieve' proces van de ziel - pas dan moeten we gaan spreken van een gebeuren waarin 'God' de leiding heeft, het liefdes-initiatief heeft genomen om je als monnik om te vormen naar het model van zijn Zoon en met elkaar in liefde op te gaan.

STILLE ARMEN

Er werd een monnik
tot prior gekozen
omdat hij de meest
ingetogen teruggetrokkene
was van de gemeenschap.
Hij sprak nooit over
zichzelf of tot een ander
en zou dus wel, dacht men,
een echte Kartuizer zijn
die het 'Soli Deo' waarmaakte.

Maar helaas, bleek later,
dat hij autistisch was.
Hij sprak geen enkele
postulant of novice aan,
want dat lag op het terrein
van de novicenmeester.
En zo vertrok de een na
de ander zonder met hem
gesproken te hebben.
Was dat dan het 'Soli Deo'?

‘Hoc est enim corpus meum’

CORPUS

Zowel het lichaam als de ziel van beschouwing, zij beiden bepalen de vruchtbaarheid en de duurzaamheid ervan. Zonder 'corpus' vervliegt en vervluchtigt beschouwing. Juist door de verbinding met het 'corpus' bereikt zij niet alleen de diepte maar ook de groei : de constante. De veruitwendiging werkt omgekeerd ook de verinnerlijking in de hand en is daarom ook onmisbaar (als voeding voor het innerlijk leven).

Als je door beschouwing 'daden' van beschouwing hebt voortgebracht, zijn deze het juist die de (geestelijke) beschouwing voortbrengen en vasthouden. Zij zijn er de grondslag en voedingsbodem van. De daden fungeren namelijk als 'bevestiging' van het bestaan van de geestelijke beschouwelijkheid. Het 'doen' wordt zelfs 'bron' van het denken en willen. En zo ontstaat een continue ervaring. Op wat je 'deed' door beschouwing kun je terugzien en terugvallen ook als je oud bent. En dán kun je blijven 'zijn' ook al kun je niet meer wat je deed : het gedane, geworden, hetgeen 'feitelijkheid' is geworden. Dat is het 'corpus'. Het draagt de innerlijke ervaring, blijft het zien en weten voeden en wordt iets blijvends. Door ver-wezen-lijking verdicht zich dit en wordt dieper en totaler.

CORPORALITEIT

De noodzaak van gestalte en vormgeving overal waarneembaar, de vanzelfsprekendheid van doen wat je zegt en uiterlijk betuigen is voorwaarde om de innerlijke werkelijkheid te laten duren : een liefdesrelatie, een samenwerkingsverband, een gemeenschap. Ontbreekt de mogelijkheid hiertoe, dan is dat een gemis. Hoe blijf je dan in de 'geest' betrokken en creatief? Dan zou er een corpus moeten komen.

CORPUS MEUM

Aan alles wat Jezus gedurende zijn samen op weg zijn met zijn bondgenoten, tochtgenoten, mannen en vrouwen had uitgesproken in woorden en beelden, voegde hij in zijn afscheidsuur een concrete, tastbare werkelijkheid toe : hij nam brood en zei 'dit is mijn lichaam', hij nam wijn en zei 'dit is mijn bloed'. Hij wist : woorden verwaaien. ideeën vervagen, alleen feitelijkheid houdt stand en blijft geweten.

En deze geladen symboliek stroomde vol van werkelijkheid toen zijn lichaam gemarteld werd en zijn bloed wegstroomde.

De ritus van de Eucharistie is onvergankelijk en onvergetelijk omdat het werkelijkheid is. Nooit zal het meer anders zijn dan toen het was.

CORPUS MONASTICUM

Voor beschouwende orden is dit een uiterst belangrijk en beslissend gegeven om te kunnen blijven wat zij zijn en te kunnen voortbestaan. Hoe kunnen monniken en monialen, die een biddend en beschouwend leven leiden, blijven bidden zonder hun gebed te dóen?

Maar toch kun je als monnik niet rechtstreeks meewerken aan gerechtigheid in de wereld en gelijkheid tussen alle mensen. Als moniale kun je geen wonden gaan verbinden bij een verkeersongeluk. Er is geen geld om over te maken naar ontwikkelingslanden, zelfs niet voor een klein cadeau aan je ouders die hun gouden feest vieren.

Het antwoord kan niet zijn : het toevoegen van mogelijkheden (van binnen en van buiten) om concreet en daadwerkelijk liefde te beleven, ofschoon de mogelijkheden die zich spontaan voordoen als genadegaven mogen worden beschouwd.

Wat is dan toch het 'corpus' waarmee beschouwing verbonden is : vanuit gaat en naar uitgaat?

Dat is het monastieke leven zélf : de overgave aan deze leefvorm, de dagelijkse inzet voor de gemeenschap, de volharding in de beleving van het monastieke leven in materiële en geestelijke zin.

Dit is het 'corpus monasticum' dat gevormd wordt door het werk van hun handen, het dagelijks officie, de liefdevolle omgang met elkaar. Vooral zijn zij het levende lichaam die als medemonnik en medemoniale dit leven mee waar maken. Dit nu is geen beperkte of beperkende werkelijkheid, dit is 'alles' : waarin je alles kunt geven. waaruit je alles kunt ontvangen. En dit is een grote zichtbare bestaanswerkelijkheid.

Maar het moet menselijk gesproken wel mogelijk zijn. Het lijkt een tegenstelling in het 'zijn', dat je heilig genoeg moet zijn om in een Kartuizerklooster te zijn, waar je heilig genoeg moet worden om er te kunnen zijn. In dit bijna onoplosbaar dilemma tussen oorzaak en gevolg voltrekt zich dit bestaan. Juist dit gevecht met jezelf is de worsteling om te bereiken, dat je een Kartuizer kunt zijn en blijven. De geleidelijke heiligwording is het genade-antwoord op de weg naar voltooiing. De grote vraag is : wie is God met wie je leeft, voor je geworden. Een geliefde? Dan ga je samen verder. Kan God -binnen dit kader- geen levensbeminde voor je zijn waar je mee leeft, dan neem je afscheid van dit leven, juist om God te vinden als levensbeminde in de levenswijze die bij je hoort. Dan treed je toch met dezelfde liefde uit als je bent ingetreden : soli Deo.

CORPUS MYSTICUM

Het eigenlijke antwoord op de vraag 'wat dat (operationele) corpus is, van waaruit contemplatieven 'leven', waarin zij zich 'uitwerken' ligt op een ander niveau. Dit is het 'soli Deo'. Dat is 'In Deo' 'Cum Deo' 'Pro Deo'.

Het corpus mysticum is God die de hele werkelijkheid is van het bestaan. God is alles - alles is God. Verbondenheid met dit Al is mystiek. En zelfs zij die zich niet bewust zijn van deze totale innerlijke verbondenheid leven mystiek, alleen al door lief te hebben. Het is vreugdevol daar mensen op aan te zien, gewoon op straat en in de supermarkt : zij zijn verbonden in liefde. Zij die bewust leven kunnen zich daarvan bewust zijn. Monniken en monialen leven in dit bewustzijn. Maar hoe onbewust of bewust, Gód verstaat de mens die Hij gemaakt heeft en verstaat alle smekend en dankend bidden van mensen, hoe woordeloos ook, hoe gedachteloos ook. God heeft lief.

Het corpus mysticum is de levende werkelijkheid, waarin alle leven een eigen plaats heeft, plant en dier en alle leven dat onttrokken is aan de menselijke waarneming, wellicht de geesteswereld die oprijst uit het boek van de Openbaring. In ieder geval behalve de levenden op aarde, de overlevenden in zijnsferen die bovenaards, onderaards zijn en het menselijk weten te boven gaan. In dat mystieke lichaam weten mensen zich in liefde verbonden met geliefden in één groot samenziin.

Dit corpus mysticum is de ziel van het corpus monasticum, de diepste in- en uitademing van het geestelijk leven, de steeds opwellende bron waaruit de liefde van God toestroomt naar de mens. Monniken en monialen beseffen dit. Zo leven zij 'in' 'met' 'voor' God. Het laatste antwoord is God. Voor velen loopt die lijn door naar Jezus en ontstaat daar heel menselijke intimiteit. Sommigen beleven daarbij de minne met Maria. Daarvoor leven zij. Die liefde zal tegelijk een alvervullende terugstroom van Gods liefde kunnen zijn, die hen gelukkig maakt. Zonder geluk vaart niemand wel. Het is God zelf die gelukkig maken wil.

RITUS

Riten en rituelen horen bij het leven.
Zij zijn meer dan randversiering of franje,
zij zijn verbonden met het dagelijks kleet
van denken en doen én komen er uit voort.

In alle leefvormen en levenssituaties
komen zij voor en zij sieren de werkelijkheid.
In het relatiegebeuren tussen mensen, in liefde-
en geloofsbeleving hebben zij de betekenis van :
opheffing van verstoffelijking, toevoeging
van vergeestelijking en als zodanig verwijzen
riten (tekens en symbolen) naar diepe betekenis
en brengen het leven op een hoger niveau.

Riten zijn echter meer dan een symboliek :
zij zijn een eigen werkelijkheid en bestaan
op zich als deel van de werkelijkheid.
Zonder 'ritus' is het leven niet wat het is.

+

Leven tussen mensen is een ritueel, vooral
als men het een ritueel wil laten zijn.
Dat weten geliefden, dat is zo in keuken
en kamer, in bad en bed en op straat.

De meest opvallende ritens betreffen
liefdesspel en feestelijkheden,
maar ook een voetbalwedstrijd en een
songfestival worden daarmee omgeven.

Zelfs dieren kennen ritens, taal en teken,
paringsrituelen als feestversiering.
Ieder naar eigen soort en dus niet
verstaan of gewild door andere soorten.

+

Er bestaat een Kartuizerritus, die vooral binnen de liturgie waarneembaar is. De Kartuizermis kent krachtige handelingen binnen een sfeer van soberheid en eenvoud.

Beschrijving hiervan schiet tekort, mee beleven brengt dichterbij, vooral wanneer het mogelijk is als 'misdienaar' opgenomen te worden in het hele liturgische ritueel.

+

In het verdere Kartuizerleven gaat het echter over veel meer. Ook het Officie is ervan doorweven. Maar ook het leven van de monnik zelf in huis en kluis is eigenlijk één grote ritus.

Riten zijn er niet om gezien te worden, ook niet om gedaan te worden : zij zijn een manier van leven, zelfexpressie, omgang met jezelf, met anderen, met God.

+

Het leven van Kartuizers is een ritus waarvan de uiterlijke tekenen herkenbaar en veelzeggend zijn omdat zij de betekenis van het gebeuren weergeven en versterken.

Rituelen onspelen de feitelijkheid en tillen de innerlijke betekenis er bovenuit. Zij kleuren ook het stille eenzame leven in de kluis.

Het is zelfs zo, dat dit door de jaren heen een eigen stijl, een natuurlijk gedrag wordt waarbij zij zelf niet meer hoeven na te denken.

Maar van dit 'spel met betekenissen' is van buitenaf nauwelijks wat te merken. Een glimp ervan is te zien, wanneer zij elkaar en anderen begroeten :

daar is dan die haast eerbiedige buiging, de vriendelijke glimlach, het kleine gebaar van ontmoeting door de cappa even licht opzij te doen.

En steeds is dat een groeten en ontmoeten, stil en zonder woorden en toch zoveel zeggend en intens. Hun ogen spreken terwijl hun mond zwijgt.

+

Juist omdat Kartuizers niet onnodig spreken, niet bij elkaar op bezoek gaan en hooguit een briefje onder de deur door doen, zijn tekens zo belangrijk.

Zo betekent zich welwillendheid en genegenheid, dat is zelfs vriendschap. Aardig zijn is niet zwak en zacht zijn kan heel krachtig zijn.

Het hoeft niet te verwonderen, dat monniken en monialen lieflijkheid uitstralen, want wie zo dicht bij de Liefde leeft, wordt liefhebbend en lief.

Hun uiterlijk verschijnen is niet gewild of geforceerd, zij willen zich niet onderscheiden maar hun innerlijke waardigheid komt vanzelf aan het licht.

Natuurlijk heeft ieder zijn eigen maat en regelmaat in de beleving van riten, ook naar eigen aard en aardigheid, maar sommigen zijn het Kartuizerleven eigen.

Als je een oud diurnale in handen krijgt, zie je hoe dit door de jaren heen is versleten aan liefde, getuige de vele liefdetekens aan God en aan Maria.

Kartuizers gaan bij het bidden in hun diurnale zo met tekens om, dat de tekens deel, zelfs werkelijkheid worden, zozeer dat er niet meer bij nagedacht wordt,

dat er bijna niet meer gemerkt wordt dat de tekens er zijn, zozeer deel geworden van het geheel, zozeer zelf geworden tot zichtbaar gebed.

En zo kussen zij dan de kافت van hun gebedenboek, zo tekenen zij zichzelf met een kruis, zo buigen zij vanzelf als het 'Eer aan de Vader' op de lippen komt.

Kartuizers knielen liggen kussen buigen. Dit kleurt hun begroeten en ontmoeten, maar ook hun omgang met de natuur van dieren, planten, aarde lucht en zee.

+

De 'ritus' van het Kartuizerleven, zo eigen en toch zo algemeen menselijk, mag de ontkenning in houden van het idee dat dit leven saai en kleurloos zou zijn...

VENIAM

Kartuizers
kussen
veel

altaar
boek
bidstoel

aardekleed
na de
prosternatie

veniam
nemen
heet dat

dat is
gunst
genade

Kartuizers
kussen
uit liefde

elkaar
bij aanname
en professie

hun groet
is een
omhelzing

het meest
kussen zij
het kruisje

dat zij bij
zich dragen
Jezus

DAVID SING

Hij legde zijn nog natte penseel
even weg want hij hoorde de klok
luiden voor de Vespers.

Dan deed hij zijn verfjas uit,
waste vlug zijn handen,
deed zijn kovel over zijn hoofd
en ging op weg naar de kapel.

Tussen zijn samen zingen door,
terwijl hij Gods schepping bezong
in woorden, stemgeluiden en
diepe buigingen van zijn lichaam,
trokken beelden als wolken
aan hem voorbij en werden kleuren
zinnebeweging en liefdegeur.

Hij schilderde God, innig en
zinnebeeldig, soms onzichtbaar
en verstild, dan weer uitbundig.
Voor God putte hij zijn geest
uit in felle dan weer zachte
strelende penseelstreken die zich
als gebeden hechtten aan het doek.

Hij schiep Jezus' kruisweg en was
zelf Jezus die leed, hij alleen
in het moeizaam zwoegen van zijn
lichaam en zijn gepijnigde ziel.
Dan gaf hij de geest, met Jezus
alleen, aantredend als verrezene
in zijn laatste 'soli Deo'.

